น.ส กรรณิการ์ เทียนสมบัติ เลขที่ 7
รหัส 614991008 หมู่เรียน 61/99

วิทยาการระบาดเกี่ยวกับโรคไร้เชื้อ/เรื้อรัง โรคติดเชื้อ โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ

① โรคไร้เชื้อ/เรื้อรัง กลุ่ม โรค NCDs (Non-Communicable diseases)

มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมการใช้ชีวิต เช่น โรคเบาหวาน, โรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง, โรคถุงลมโป่งพอง, โรคมะเร็ง โรคความดันโลหิตสูง, โรคอ้วนลงพุง จะเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป และรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จนอันตรายถึงชีวิต โรค NCDs จัดเป็นปัญหาด้านสุขภาพที่สำคัญของคนทั่วโลก

② โรคติดเชื้อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข

- การระบาดของโรคในระบบทางเดินอาหาร

อาการที่พบบ่อย

- ปวดท้อง
  - peptic ulcer / ปวดร้าวไปถึงกลางหลัง แสบท้อง
  - Billiary colic / ปวดทันที รุนแรงมากขึ้นถึง 5-15 นาที แล้วทุเลาลง ทุรนทุราย ซีด
  - Renal colic / ปวดเหมือน Billiary colic แต่มีระยะการปวดนานกว่า
  - เยื่อบุช่องท้องอักเสบ / ปวดทั่วไป ตลอดเวลา หน้าท้องแข็งตึง
  - จากอวัยวะอื่น / โรคตับจะปวดชายโครงขวา, ไส้ติ่งอักเสบปวดท้องน้อย โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบปวดหัวหน่า
- กลืนอาหารลำบาก
  - โรคของปากและคอหอย / ต่อมทอนซิลอักเสบ คอหอยอักเสบ
  - โรคของหลอดอาหาร / มะเร็งหลอดอาหาร, หลอดอาหารอักเสบ โรคภายในรูหลอดอาหาร สิ่งแปลกปลอมติด, ก้างติดคอ หลอดอาหารถูกกดจากภายนอก, ต่อมไทรอยด์โต, ต่อมน้ำเหลืองโต
  - ประสาทที่ควบคุมการกลืนเสียหน้าที่ / เนื้องอกไขสันหลังส่วนบน ไมแอสทีเนียกราวิส และประสาทส่วนปลายอักเสบ

③ การระบาดของโรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ

1) ไข้หวัดสุกร H_3N_2 หรือ H_3N_2V

- สามารถแพร่เชื้อจากหมูสู่คนได้จากการกินเนื้อหมูที่มีเชื้อไวรัส
- ระยะในการฟักตัวของเชื้อไวรัสชนิดนี้อยู่ที่ 1-3 วัน
- อาการ ไข้ขึ้นสูง ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย ไอ เจ็บคอ
- การรักษา ให้ยาต้านไวรัส (Oseltamivir) ภายใน 48 ชม.
- วิธีการป้องกัน - สวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโรคแพร่กระจาย
  - ไปฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์นี้

2) ไข้หวัดนก

เป็นโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์เอ

สายพันธุ์เคยพบได้แก่ H5N1 และ H5N8 มีอาการรุนแรงมากกว่าไข้หวัดใหญ่อื่นๆ

- สามารถติดต่อได้ง่าย สามารถติดต่อจากคนสู่คน หรือ ติดต่อจากสัตว์ปีกได้โดยตรง
- การป้องกันการติดเชื้อในสัตว์ 1) ควบคุมไม่ให้นกต่างถิ่นเข้ามา 2) ควรแยกขังสัตว์ที่นำเข้ามาใหม่ไว้ก่อน พ้นระยะฟักของโรค 3) ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทำความสะอาด
- ไม่นำวัสดุอุปกรณ์จากพื้นที่แพร่ระบาดมาใช้

3) ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ H1N1

อีกชื่อเรียกว่า ไข้หวัดใหญ่ 2009

- เกิดขึ้นจากผสมกันข้ามสายพันธุ์ของไข้หวัดนก ไข้หวัดสุกร
- อาการ มีไข้สูง 38° ปวดเมื่อยตามร่างกาย ตามข้อ ไอ มีน้ำมูก มีเสมหะ ปอดบวม เบื่ออาหาร บางคนอาจท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน เชื้อจะแพร่เข้าสู่กระแสโลหิต จึงทำให้เกิดเยื่อหุ้มสมองอักเสบ

- การระบาดของโรคในระบบทางเดินหายใจ
  - ไอ - แห้งๆ ไอติดต่อกัน / คอหอยอักเสบ
    - แห้งเจ็บ คล้ายเสียงเห่า / กล่องเสียงอักเสบ
    - ไอเป็นชุด มีเสียงวูบ / ไอกรน
    - ไอมีเสียงหยาบ เสมหะมีหนองปน / หลอดลมอักเสบ
  - ไอเป็นเลือด - ไอเป็นเลือดสด / โรควัณโรค
    - เสมหะและเลือดปนกัน เป็นเนื้อเดียวกัน / มะเร็งของหลอดลม
    - ไอเป็นสายเลือด เสมหะไม่เป็นเนื้อเดียวกัน / หลอดลมอักเสบเฉียบพลัน / เรื้อรัง มะเร็งหลอดลม
    - ไอเสมหะเป็นสีสนิม / โรคปอดบวม
- การระบาดของโรคโดยการสัมผัส

โรคหนองใน พบบ่อยที่สุด มีระยะฟักตัวสั้น และแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว

- ติดต่อได้โดยการสัมผัสโดยตรง ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ การจูบปาก การให้โลหิต ทางบาดแผล
- ติดต่อโดยการสัมผัสทางอ้อม ได้แก่ การใช้เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม

- การระบาดของโรคที่นำโดยแมลง และสัตว์นำโรค
  - ยุงลายบ้าน - โรคไข้เลือดออก
  - ยุงรำคาญ - ไข้สมองอักเสบเจอี หรือ เชื้อ JEV การฉีดวัคซีนในเด็ก
  - ยุงก้นปล่อง - ไข้มาลาเรีย ไข้จับสั่น ไข้ป่า
  - โรคสครับไทฟัส - มีไข้สูงมาก
    - ต้องมีหนูป่า
    - ต้องมีไรอ่อน
    - พื้นที่ที่เป็นแหล่งอาศัยของไร เช่น ป่าโปร่ง
    - มีเชื้อ orientia tsutsugamushi ในพื้นที่ แหล่งที่มีเชื้อนี้แพร่กระจายอยู่